

Guía Docente				
Datos Identificativos			2022/23	
Asignatura (*)	Patrimonio Arquitectónico galego		Código	670G01041
Titulación	Grao en Arquitectura Técnica			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Construcións e Estruturas Arquitectónicas, Cívís e AeronáuticasEconomía			
Coordinación	Iglesias Maceiras, Álvaro José	Correo electrónico	alvaro.iglesias@udc.es	
Profesorado	Iglesias Maceiras, Álvaro José	Correo electrónico	alvaro.iglesias@udc.es	
Web				
Descrición xeral	O obxectivo principal de esta materia é fomentar o interés po-los estudos que permitan mellorar o estado de conservación e protexer o noso Patrimonio Histórico, Cultural e Etnográfico de Galicia, e en especial o construído e o arquitectónico. A conservación dos Bens Culturais, e en particular, do Patrimonio Arquitectónico, require actuacións integradas de equipos multidisciplinares, e esixe un coñecemento científico, profundo e especializado en diversos campos. Polo tanto, - Fomentar o interese polos estudos que permitan coñecer os tratamentos, técnicas de intervención, restauración e rehabilitazón do noso Patrimonio Histórico Construído, en especial o arquitectónico. - Adquirir unha visión actualizada das interaccións do entorno medioambiental no que se atopan os monumentos de interese etnográfico e histórico-artístico. - Avaliar e debater sobre conceptos relacionados coa protección e conservación das obras inmuebles de interese etnográfico e histórico-artístico. - Desenvolver as capacidades de análise e síntese, traballo en grupo, crítica, autoevaluación e debate.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A3	Coñecer os materiais, tecnoloxías, equipos, sistemas e procesos construtivos propios da edificación en xeral e en particular aqueles específicos de Galicia.
A4	Coñecer as técnicas e procesos de restauración, rehabilitación, acondicionamento, patoloxía, mantemento e conservación dos edificios en xeral e en particular aqueles específicos do patrimonio cultural constituído pola arquitectura popular e histórica galega.
A5	Coñecer a evolución histórica dos materiais, tecnoloxías, procedementos, métodos, sistemas e elementos construtivos.
B2	Capacidade de organización e planificación.
B3	Capacidade para a procura, análise, selección, utilización e xestión da información.
B8	Capacidade para traballar nun equipo de carácter interdisciplinario.
B12	Razoamento crítico.
B13	Compromiso ético.
B30	Sensibilidade cara a temas relacionados coa protección, conservación e posta en valor do patrimonio cultural e arquitectónico.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía respectuosa coa cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Adquirir habilidades para a vida e hábitos, rutinas e estilos de vida saudables.
C7	Desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento sostible ambiental, económico, político e social.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Evolución histórica dos materiais, tecnoloxías, procedementos, métodos, sistemas e elementos construtivos e estudo dos rocesos construtivos propios da edificación en xeral e en particular aqueles específicos de Galicia.	A3 A4 A5	B2 B3 B8 B12 B13 B30	C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8
Desenvolverse para o exercicio culto y crítico capaz de analizar a realidade do Patrimonio Cultural, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.	A3 A4 A5	B2 B3 B8 B12 B13 B30	C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8
Sensibilidade de cara a temas relacionados coa protección, conservación e posta en valor do patrimonio cultural, arquitectónico e etnográfico.	A3 A4 A5	B2 B3 B8 B12 B13 B30	C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8

Contidos

Temas	Subtemas
Tema 01. ?O ESPACIO GEOGRÁFICO E OS TERRITORIOS DE GALICIA?	- Medio humano e asentamentos de poboación. Arquitectura culta Vs arquitectura popular. Construcións tradicionais e vernáculos.
Tema 02. ?A CASA-VIVENDA E AS SÚAS CONSTRUCCIONES ADXETIVAS?	- Tipos de construcións. Elementos arquitectónicos e constructivos singulares. Distribucións interiores e mobiliario.
Tema 03. ?AS CONSTRUCCIÓN DE ALMACENAMIENTO DE PRODUCTOS?	- Hórreos, Sequeiros Alpendres, Alboios, Pendellos, Palleiras, Adegas, Cabazos, Ouriceiras, Eiras, e Neveiros ou Pozos de neve.
Tema 04. ?AS CONSTRUCCIÓN DE TRANSFORMACIÓN DE PRODUCTOS?	- Secadeiros de peixe, Eiras térreas ou empedradas, e Fornos de pan.
Tema 05. ?AS CONSTRUCCIONS PARA A CRÍA E MANIPULACIÓN DE ANIMAIS DOMÉSTICOS?	- Cortes, Cortellos, Poleiros, Pombais, Pombeiros, Cortíns, Alvares, Alvarizas, Abellarizas, Apiarios, Colmeas, Trobos, Chozos e Curros.
TEMA 06. ?APROVEITAMENTO DE RECURSOS NATURAIS E COMERCIALIZACIÓN DE PRODUCTOS?	- Foxos de lobo, Armadas, Raposeiras, Pesqueiras, Etacadas, Cetáreas, Recintos de feira e Mercados.
TEMA 07. ?AS CONSTRUCCIÓN DESTINADAS A EQUIPAMENTO COMUNITARIO?	- De aproveitamento doméstico da auga (Pozos, Fontes e Lavadoiros), e de lecer (Palcos de música).
TEMA 08. ?AS CONSTRUCCIÓN PARA PRODUCCIÓN ARTESANAL E PREINDUSTRIAL?	- Muíños, Oleirías, Telleiras, Caleiras, Batans, Fábricas de curtidos, Adegas, Lagares, Mazos, Ferrerías, Secadeiros, Carpinterías de ribeira, Armacens de salga, Peiraos e Varadoiros.
TEMA 09. ?AS CONSTRUCCIÓN DE USO RELIXIOSO?	- Capelas, Cemiterios, Petos de ánimas, Cruceiros, Calvarios e Baldaquinos.
Tema 10. ?AS CONSTRUCCIÓN DO TERRITORIO?	- Camiños, Pontes, Pontigos, Pasales, Vados e Barcas de río.
Tema 11. ?AS CONTRUCCIONS AGROPECUARIAS E FORESTALS?	- Valados, Socalcos, Regas. Tipos de fincas e medidas agrarias.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A3 A4 A5 B2 B3 B8 B12 B13 B30 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	40	40	80
Traballos tutelados	A3 A4 A5 B2 B3 B8 B12 B13 B30 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	15	15	30
Proba obxectiva	A3 A4 A5 B2 B3 B8 B12 B13 B30 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	20	20	40
Atención personalizada		0	0	0
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir os coñecementos necesarios e facilitar a aprendizaxe. A participación activa nestas sesións valorarase favorablemente para as cualificacións de todas as probas.
Traballos tutelados	Os alumnos realizarán, ao longo do curso, exercicios propostos en clase, que deberán solucionar individualmente e presentar para a súa avaliación posterior. É obrigatorio realizar estes traballos segundo as normas de presentación e entrega que se facilitarán en clases e que estarán expostos na plataforma virtual moodle. Como norma de honestidad académica esixible, o profesorado desta materia, no que aprobas de avaliación refírese non admitirá conduta fraudulenta algunha nin tampouco a presentación de traballos fraudulentos, entendendo por tal cousa o seguinte: «Considerarase fraudulenta, entre outras, a realización de traballos plaxiados ou obtidos de fontes accesibles ao público sen reelaboración ou reinterpretación e sen citas aos autores das fontes». E, ademais, establécense as consecuencias de tentar realizar probas de avaliación de forma fraudulenta nesta materia: «A realización fraudulenta dalgún exercicio ou proba exixida na avaliación dunha materia implicará a cualificación de suspenso na convocatoria correspondente, con independencia do proceso disciplinario que se poida seguir contra o alumno infractor». É dicir, que no caso de que un estudante presente un traballo plagiado: «Na realización de traballos, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da Internet, sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, o permiso do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso», sempre sin perjuicio de las responsabilidades disciplinarias que se pudiesen derivar».
Proba obxectiva	Realizarase a final de curso unha proba obxectiva de conxunto. O acceso a esta proba será exclusivamente para os alumnos que asistisen como mínimo ao 80% das clases presenciais (tanto expositivas como interactivas) e que aprobasen os exercicios propostos ao longo do curso.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Sesión maxistral	Trátase do tempo que cada profesor reserva para atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación coa materia.
Traballos tutelados	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender ás necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a tutorías de despacho) ou de forma non presencial (a través de correo electrónico ou do campus virtual).
Proba obxectiva	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A3 A4 A5 B2 B3 B8 B12 B13 B30 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Valorarase a intervención proactiva do alumno en clase, téndose en conta a exposición oral de traballos, a participación en debates, así como o interese mostrado en xeral. Constituirá ata un máximo do 10% da calificación final da materia.	10
Traballos tutelados	A3 A4 A5 B2 B3 B8 B12 B13 B30 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Os alumnos realizarán, ao longo do curso, exercicios propostos en clase, que deberán solucionar individualmente e presentar para a súa avaliación posterior. Ademáis valorarase a presentación e formato dos traballos, así como os contidos técnicos e a correcta exposición dos mesmos. Constituirá ata un máximo do 30% da calificación final da materia.	30
Proba obxectiva	A3 A4 A5 B2 B3 B8 B12 B13 B30 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Da materia do programa realizarase unha proba obxectiva de conxunto á finalización do curso. Poderán acceder ás probas todos aqueles alumnos que asistisen polo menos ao 80 % das clases (Tanto expositivas como interactivas) así como aprobados todos os exercicios propostos ao longo do curso. O contido das probas será teórico e práctico e para a súa avaliación terase en conta a presentación, a orde, claridade na exposición das materias e a correcta exposición dos aspectos técnicos requiridos na proba. Constituirá ata un máximo do 60% da calificación final da materia.	60
Outros			

Observacións avaliación

Fontes de información	
Bibliografía básica	- CAAMAÑO SUÁREZ, Manuel (2003). As construcións da arquitectura popular. Patrimonio etnográfico de Galicia. Ed. Consello Galego de Colexios de Aparelladores e Arquitectos Técnicos, Santiago de Compostela - CAAMAÑO SUÁREZ, Manuel (2000). Las Construcciones de la Arquitectura Popular. Patrimonio etnográfico de Galicia. Editorial Hércules, A Coruña - SERRA HAMILTON, Alberto (1997). Términos ilustrados de arquitectura, construcción y otras artes y oficios. Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos Técnicos de Madrid, Madrid - ROMERO MASIÁ, Ana e ARIAS VILAS, Felipe (1995). Diccionario de termos de arquitectura e prehistoria. Ir Indo Edicións, Vigo - CASELLA, Gabriella (2003). Gramáticas de pedra. Levantamento de tipologías de construción murárea. Ed. Centro Regional de Artes Tradicionais, Porto (Portugal) - VIDAL ROMANÍ, Juan Ramón (1991). Paisaxes de Galicia. Ed. Xunta de Galicia-Consellería de Ordenación do Territorio e Obras Públicas, Santiago de Compostela - TORRES BÚA, Manuel (2007). A arquitectura en Galiza. Aproximación á realidade arquitectónica xeral da Galiza dende a Prehistoria ata os nosos días. Edicións Nigra Trea, Vigo
Bibliografía complementaria	- (). http://www.codigotecnico.org/web/ .

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materials I [Extinguida]/670G01003
Expresión Gráfica Arquitectónica I [Extinguida]/670G01008
Construción I [Extinguida]/670G01009
Construción II [En extinción]/670G01011
Materials II [En extinción]/670G01012
Xeometría da Representación [En extinción]/670G01018
Patoloxía e Rehabilitación [En extinción]/670G01029

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

NOTA IMPORTANTE:

Como norma de honestidad académica esixible, o profesorado desta materia, no que a probas de avaliación refírese non admitirá conduta fraudulenta algunha nin tampouco a presentación de traballos fraudulentos, entendendo por tal cousa o seguinte:

«Considerarase fraudulenta, entre outras, a realización de traballos plaxiados ou obtidos de fontes accesibles ao público sen reelaboración ou reinterpretación e sen citas aos autores das fontes».

E, ademais, establécense as consecuencias de tentar realizar probas de avaliación de forma fraudulenta nesta materia:

«A realización fraudulenta dalgún exercicio ou proba exixida na avaliación dunha materia implicará a cualificación de suspenso na convocatoria correspondente, con independencia do proceso disciplinario que se poida seguir contra ou alumno infractor».

É dicir, que no caso de que un estudante presente un traballo plagiado:

«Na realización de traballos, ou plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da Internet, sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, ou permiso do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso», sempre sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias que se poidesen derivar».

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías